

VERSLAG RAAD ALGEMENE ZAKEN ARTIKEL 50 VAN 29 JANUARI 2018

De Raad Algemene Zaken in artikel 50 samenstelling (RAZ Artikel 50) kwam op 29 januari 2018 bijeen om de gedetailleerde onderhandelingsrichtsnoeren van 22 mei 2017 voor de Europese Commissie in twee opzichten aan te vullen. Alle lidstaten konden zich vinden in de tekst van het voorliggende Raadsbesluit,¹ die in vergelijking met de aanbeveling voor het Raadsbesluit van de Europese Commissie van 20 december 2017² en de Geannoteerde Agenda voor deze RAZ,³ in het bijzonder op twee onderdelen is aangescherpt.

Allereerst is het de onderhandelingsinzet van de EU27 dat het VK gebonden blijft aan verplichtingen die voortvloeien uit internationale overeenkomsten die zijn gesloten door de Unie, door de lidstaten handelend namens de Unie of door de Unie en de lidstaten samen. Daarnaast zet de EU27 erop in dat de bepalingen van het onderdeel 'Rechten van de burgers' in het terugtrekkingsakkoord gelden vanaf het einde van de overgangperiode. De "gespecificeerde datum" dient hierbij de einddatum van de overgangperiode zijn.

De RAZ Artikel 50 nam verder een verklaring aan waarin wordt gesteld dat de EU bereid is om ook tijdens de overgangperiode al specifieke regelingen te overwegen op de terreinen veiligheid, defensie en buitenlands beleid, evenals bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit, rekening houdend met het kader van de toekomstige betrekkingen. De RAZ Artikel 50 verklaart verder dat hij de onderhandelingen van nabij zal blijven volgen en de onderhandelingsrichtsnoeren zo nodig zal aanpassen. Het derde punt in de verklaring heeft er betrekking op dat indien het VK groen licht van de EU nodig heeft om al tijdens de overgangperiode internationale overeenkomsten aan te gaan, de EU hiertoe de geldende procedures uit de EU-verdragen zal volgen.⁴ De Commissie gaf ook een verklaring af. Hierin staat dat een document zal worden opgesteld met richtsnoeren voor een consistente toepassing van de regel dat het VK per afzonderlijk geval kan worden uitgenodigd om, zonder stemrecht, deel te nemen aan vergaderingen van vaste commissies, expertgroepen of vergelijkbare entiteiten of van de agentschappen, organen en instanties waarin de lidstaten vertegenwoordigd zijn.⁵

Veel lidstaten en ook de Commissie gaven tijdens de RAZ Artikel 50 aan dat de onderhandelingen over de overgangperiode moeizaam zouden kunnen verlopen. Het VK lijkt erop aan te sturen de onderhandelingen al in maart 2018 af te ronden om het bedrijfsleven snel duidelijkheid te geven. Op zich heeft ook Nederland, net als veel andere lidstaten, voorkeur voor snelle duidelijkheid over de overgangperiode, maar daarbij dient te worden bedacht dat het onderhandelingsresultaat onderdeel is en blijft van het grotere geheel en dat er zonder terugtrekkingsakkoord ook geen sprake van een overgangperiode kan zijn.

Net als een aantal lidstaten blikte de Commissie vooruit naar het kader van de toekomstige betrekkingen. De nieuwe relatie zal breder zijn dan alleen handel; ook samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld wetenschap en onderwijs, milieu en interne en externe veiligheid moeten hiervan onderdeel uitmaken. De reeks technische seminars in de Raadswerkgroep in artikel 50 samenstelling⁶ is als nuttig ervaren. De Commissie heeft verder benadrukt dat het creëren van breed draagvlak, onder meer via een transparante werkwijze, noodzakelijk is in deze onderhandelingen. Met het oog hierop gaf de Commissie aan dat nationale parlementen nauw zullen worden betrokken bij de onderhandelingen over de toekomstige betrekkingen met het VK.

¹ XT 21004/18 COR 2 en XT 21004/18 REV 1 ADD1.

² COM(2017)830 final en COM(2017)730 final.

³ Kamerstukken 21501-02, nr. 1817.

⁴ XT 21012/18.

⁵ Idem.

⁶ In januari is een aantal Raadswerkgroepen in artikel 50 samenstelling georganiseerd om intern (Commissie en lidstaten) zo goed mogelijk voorbereid te zijn op de onderhandelingen in de tweede fase ten aanzien van de volgende onderwerpen; (1) governance, (2) visserij, (3) luchtvaart, (4) gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, (5) interne samenwerking op het gebied van politie en justitie, (6) level playing field, (7) diensten en (8) internationale akkoorden en handelsverdragen.

De Europese Raad in artikel 50 samenstelling wil in maart 2018 richtsnoeren vaststellen voor de onderhandelingen over het kader van de toekomstige betrekkingen. Het is hierbij wel van belang dat het VK vooraf meer duidelijkheid geeft over hoe het de toekomstige relatie met de EU ziet.